

Wychodził we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobotę dotychczasowy jest arkusz Rozmaitości, pisma ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami wynosi: na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na pocztamcie lwowskim 5 zr. 42 kr., na wszelkich innych pocztamtach 5 zr. 36 kr. mon. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

G A Z E T A

L W O W S K A.

Dodatek do Gazety Lwowskiej obejmuje doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w Dodatku płaci się od wiersza w pół kolumnie (drukem garmont) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe litery płaci się wedle tego, ile na swyczajny druk obrachowane miejsca zajmą. Redakcja Gazety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Czwartek

N^{ro}. 141.

3. grudnia 1846.

Przegląd artykułów.

- Wiadomości krajowe:** Ze Lwowa: Odezwa Magistratu Lwowskiego. — Z Wiednia: Przybycie W. Księcia następcy tronu rosyjskiego. — Odpowiedź *Dostrzegacza Austriackiego* dzielnikowi *Journal des Debats* w sprawie Krakowa.
- Wiadomości zagraniczne:** Portugalia: Trwoga w Lizbonie.
- Anglija:** Głos dziennika *Globe* przeciw dziennikom francuzkim w sprawie Krakowa. — Znowu pogłoska o rozdzieleniu w gabinecie. — Termin zwołania parlamentu.
- Francya:** Głos dzienników o sprawie Krakowa. — Wielka czynność na warsztatach okrętowych w Rochefort. — Infant Don Enrique i Bej Tunetański w Paryżu.
- Belgija:** Głos ministra Merode o nauce publicznej.
- Rólestwo Polskie:** Przejazd przez Warszawę W. Księcia następcy tronu rosyjskiego.
- Rosyja:** Wiadomość o zwycięstwie armii Kaukazkiej.
- Nowiny.**
- Wiadomości handlowe i przemysłowe:** Ze Szlązka pruskiego.
- Temperatura listopada r. b. we Lwowie.
- Dodatek nadzwyczajny:** *Riunione Adriatica di Sicurtà*.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

Zbliżający się Nowy rok podaje dobroczynnym mieszkańcom tej stolicy sposobność uwolnienia się od powinszowań noworocznych, darem przeznaczonym na

wsparcie cierpiącej niedostatek ludzkości podczas tegorocznej zimy, przy wzmagającej się coraz bardziej drożyznie niezbędnych potrzeb do życia.

W tym celu rozpoczął się zwykły odbył kart uwalniających za dowolne dary, już we czwartek dnia 26. listopada r. b., u WJKsięży proboszczów: przy kościołach N. P. Maryi śnieżnej; Śgo Marcina, Śtej Anny, Śtej Maryi Magdaleny, Śgo Mikołaja obr. łac. i Śgo Antoniego, tudzież w handlach hurtowych pp. Hausner i Violand i p. J. L. Singera i spółki — w sklepach p. Adamskiego, p. Mildego i p. Rossa, — nakoniec w aptekach p. Tomanka, p. Schöpfa, p. Millinga i p. Ziętkiewiczza, gdzie dawcy nazwiska swoje i dary pieniężne w właściwym spisie wyraźnie zapisać raczą.

Zebrałe dary podobnie jak w przeszłych latach pod dozorem właściwej komisji pomieędzy potrzebujących i godnych wsparcia ubogich rozdane będą.

We Lwowie dnia 1. grudnia 1846.

Dr. Emil Gérard de Festenburg,
c. k. rzeczywisty Radzca gubernijalny i burmistrz.

— Z Wiednia. —

JCM. W. Książę Następcę tronu rosyjskiego, przybył tu z Petersburga dnia 27. listopada w południe, i wysiadł w hotelu ambasady rosyjskiej.

Dostrzegacz austriacki z dnia 27. listopada pisze: *Journal des Debats* z dnia 19. listopada zajmuje się w wyświecającym swym artykule między innymi także jednym od korespondentów *Powszechnej Gazety*, według którego między Austryją, Prusami i Rosyją mają istnieć osobne traktaty, które niepodległość rzeczy-
4

spolitej Krakowskiej uważają tylko za próbę, od której wolno im jest odstąpić. »Europa,« dodaje *Journal des Debats* »nie słyszała nigdy o takich konwencyjach.« — My jesteśmy upoważnieni oświadczyć, że o traktatach pomienionej treści również nic nie wiemy, jak *Journal des Debats*. W zakresie dyplomacji europejskiej nie czyniono nigdy prób takowego rodzaju. — Życzymy, aby pomieniony ważny paryżki dziennik, względem wszystkich politycznych kwestyj dotyczących Krakowa i prawa narodów, słuchał na przyszłość nie prywatnych doniesień na pół lub fałszywie zawiadomionych korespondentów gazetarskich, lecz autentycznych doniesień gabinetowych. Przez to zapobieżonoby nieraz w samym już początku polemice niepożytecznej.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugalia.

Z Londynu dnia 21. listopada. Okręt *Marys* zawinął wczoraj do Falmuth z wiadomościami z Lizbony, które są bardzo zadowolające. Gdy ten okręt dnia 11. b. m. opuszczał rzekę Tag, było miasto w wielkiej obawie, aby powstańcy nie pojawili się w większej liczbie niż się spodziewano. Wszelako zdaje się, że dotychczas niezaszła jeszcze żadna walka między główną armiją pod dowództwem księcia Saldanhy, a powstańcami pod rozkazem hrabi das Antas; z tąd okazuje się, że mieszkańcy Lizbony podobno są dokładniej zawiadomieni o prawdziwej sile powstańców, niż jak dotychczas mniemano. Angielska eskadra stała jeszcze na rzece Tag w pogotowiu dla przyjęcia na swój statek królowej i królewskiej rodziny, jeżeliby się tego potrzeba okazała. Jeden z amerykańskich statków chciał zawinąć do ostoi w Porto, ale powstańcy odparli go energicznie wystrzałami z dział w twierdzy, a tak musiał pomieniony okręt, poniosłszy znaczną szkodę, szukać sobie innego portu. Z wielkiem napięciem czekają tu przybycia nowój poczty.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Z Londynu d. 21. listopada. Ministerjalne dzienniki whigów nienadmienily jeszcze ani słowa o sprawie Krakowskiej, i tylko nawiasowo znajdziesz w nich niektóre uwagi nad oświadczeniami francuzkich dzienników o tym fakcie. I tak dziennik *Globe* z dnia 21. listopada zestawil razem oświadczenia pisma *Journal des Debats* i dziennika *Epo-*

que, ale w śmiesznym świetle przedstawia on te dzienniki jako organa francuzkiego rządu z gorliwą ich protestacyją przeciw wcieleniu do monarchii austryjackiej Krakowa; gdyż za tém ukrywa się, jak utrzymuje dziennik angielski, tylko dążność przywrócenia dawnego stosunku z Angliją, który zaślubienie księcia Montpensier zerwało. »Że Francyja,« pisze *Globe*, »była z trzema mocarstwami względem zajęcia w posiadłość Krakowa w tajemnym porozumieniu, to się niepotwierdziło, jeżeli urzędowemu artykułowi w *Journal des Debats* wierę damy. Cena takowego związku jest większa, niż ją pan Guizot zapłacić może, a poznawszy że mu niepodobna z nowymi przyjacielami osiąść na tém samym stanowisku, więc puka on znowu do drzwi dawnego swego towarzysza i domaga się, ażeby go wpuszczono.« Ale *Globe* daje do poznania, że trudno będzie teraz otrzymać to wpuszczenie; bo jeżeli *Journal des Debats* hałasuje przeciw naruszeniu wiedeńskiego traktatu, jeżeli utrzymuje, że trzy mocarstwa powinny były wprzód Angliję i Francyję wezwać do rady; a że to się nie stało, więc ztąd wynika dla Europy, nie tak z samego aktu wcielenia, jak raczej z traktowania kwestyi dotyczącej zasad, wielkie niebezpieczeństwo, tedy życzyć tylko należy, — mówi *Globe* — by francuzki dziennik okazał był także samo zdanie o rzeczy w kwestyi zaślubienia księcia Montpensier. Jeden z argumentów,« mówi ten dziennik, »z którym podówczas przeciw nam powstawano, zależał na tém, iż my wszczynamy wielki hałas o sprawę, która ważnych rezultatów mieć nie może, ale nie nienadmieniano o zasadzie. A teraz za jednym razem jest główną rzeczą zasada, a *Journal des Debats* wzywa lorda Palmerstona, aby dokonał swych zobowiązań względem niepodległości Krakowa; prawo, mówi *Journal des Debats*, niepowinno być naruszane. Zapewne, że nie. Ale jeżeli *Journal des Debats* tak mocno troszczy się o utrzymanie prawa, czemuż to w zaślubieniu księcia Montpensier broń naruszenia utrechckiego traktatu, przypuściwszy nawet, iżby skutki tego nie były tak niebezpieczne, czego my wszakże nieprzyznajemy? Na twierdzenie innych francuzkich dzienników, »że nierozważna polityka lorda Palmerstona jest przyczyną, iż dobre porozumienie Francyi z Angliją zostało zerwanem a Kraków wcielonym, odpowiada *Globe* właśnie przeciwnie, »że to sprawiła nierozważna polityka pana Guizota, a że to jest prawdą, dowodzi sam *Journal des Debats*, gdy oświadcza, iż zasada powinna być utrzymana.

Francuzki rząd znajduje się w niedorzecznym położeniu; z początku nie chciał zważać na zasadę w odniesieniu jej do Anglii, i szukał dla swego oporu u innych mocarstw pomocy. Pomoc tę odmówiono albo może przyrzeczono pod takimi warunkami, które dla panującej dynastji są niepomysłne; a teraz przychodzi do nas, nie dla przyznania się do swego błędu, lecz dla wezwania pomocy imieniem prawa i zasady. My możemy *Journal des Debats* zapewnić, tak kończy *Globe*, że wiemy, bardzo dobrze, co jest prawo, i że nasz rząd podług tego działać będzie. Ale gdybyśmy w naszym sprawiedliwym gniewie chcieli użyć tej broni, której przeciw nam używają, jakże strasznie moglibyśmy się pomścić za tę dwujęzyczność naszych sąsiadów i za ich odstąpienie od zasady.

Dziennik *Morning Post* powtarza swe twierdzenie o zachodzącym rozwojeniu i ważnej różnicy zdań w gabinecie, zapewniając, że podania jego, pomimo założonej przeciw niemu przez *Morning Chronicle* protestacyi, nietylko są zupełnie prawdziwe, lecz że nawet przyjaciele i nieprzyjaciele gabinetu o tej prawdzie są przekonani, gdyż poróżnienie się ministrów nie może już bynajmniej uchodzić za tajemnicę. Owoż i najgorliwsi stronnicy teraźniejszego ministeryjum są teraz przekonani, że śród takich okoliczności nie urzeczywistni się ich nadzieja silnej i stanowczej administracyi spraw publicznych. Zresztą w gabinecie są nietylko dwa naprzeciw sobie stojące i nieraz w brew na siebie powstające stronnictwa, na których czele stoją lord Palmerston i hrabia Grey, lecz jest jeszcze trzecie stronnictwo czyli tak zwane *juste milieu* do którego należy pierwszy minister, i które zadaje sobie jak największą pracę, by oba spór toczące stronnictwa pogodzić.

Gazeta *Times* ogłosiła, że zwołanie parlamentu odłożono nie na dłuższą jak na tydzień nad postanowiony ostatnią razą terminu odroczenia, a zatem na dzień 19. stycznia.

Francya.

Z Paryża dnia 23. listopada. Niemaló wychodzi teraz atramentu i drukarskiego czerńdła, dla wysyłania w świat wszystkich tych bohaterkich artykułów, które francuzkie dzienniki, po zupełnem wyczerpaniu hiszpańskiej kwestji zaślubienia, swoim czytelnikom pod względem wcielenia do Austrii Krakowa i jego okręgu, prawie codziennie do czytania dają: Prawda że dokonany fakt nie da się przeto zmienić, ale przytém zyskuje się przynajmniej tyle, iż

na 8 lub 14 dni jest znowu jakiś przedmiot, nad którym imaginacyja swobodnie rozwodzić się może. Pozostawiamy to zdaniu każdego bezstronnego, czy to jest roztropną rzeczą, że zwykle tak przeczorny i powściągliwy dziennik, jakim jest *Journal des Debats*, również jak w roku 1840 po lońdyjskim traktacie z dnia 15. lipca i niedawno znowu w niektórych sposobnościach, a najszczególniej podczas wypadków w Portugalii, tak też i teraz opuszcza zwyczajną ścieżkę spokojnego umiarkowania i niecierpliwego rozważania faktów, i w te same wpada ostateczności, co radykalne i rewolucyjne dzienniki. Przez podburzenie namiętności, do którego *Journal des Debats* teraz się mocno przyczynia, nie może nic uzyskać wielki interes pokoju, w który także postanowienie dotyczące Krakowa zostało nakoniec przez trzy mocarstwa objęte; a utrzymanie tego pokoju jest bez wątpienia tak mocno interesem Francji, a może jeszcze więcej, niż któregokolwiek innego mocarstwa. Tylko rewolucyjne stronnictwo Francji mogą sobie życzyć wojny, i że one w każdej sposobności pracują nad podniecaniem ognia, aby takowy w krwawy płomień wybuchnął, w którymby poranną zorzę ujrzały za urzeczywistnienie wszelkich swoich nadziei, nikogo to dziwić niemoże. Mają one zupełnie słuszność, że ciągle na nowo do tego powracają przedmiotu. Atoli interesa, które zastępuje *Journal des Debats*, a które są bardzo wielostronne, byłyby najpierwszemi, któreby przeciwnego doznały ciosu, jeżeliby kiedykolwiek powiodło się rewolucjonistom osiągnąć swe zamiary. W tej mierze sam *Journal des Debats* nie zostaje w najmniejszej wątpliwości. Żaden spokojny dostrzegacz wypadków nie uwierzy piśmu *Journal des Debats*, że mówi na prawdę, gdy zgodnie z dziennikami radykalistów, wywołuje znowu kwestyję o granicy nadreńskiej. Być może, iż we Francji są tak dobroduszne osoby, które przeto zbałamucić się dadzą, ale nie za granicą Francji. Że ta idea zawsze jeszcze tkwi, w bardzo wielu, a nawet po największej części we francuzkich głowach, i że nawet przez wypadki w roku 1840 usuniętą nie została, jest zewszecmiar jasną rzeczą tym, którzy kraj i lud francuzki dokładniej znają niż z powierzchownego pozoru, i że o tym fakcie nie należy nigdy po drugiej stronie Renu zapominać; ale nie mniej i to jest pewna, że hałasniki te dotychczas jeszcze sami niewierzą w możliwość urzeczywistnienia swych ideów. Tylko gdyby nowe wewnętrzne burze w skutek zewnętrznych lub wewnętrznych powodów znowu się kiedy na Francyją zwały,

wtedy chciwe boju stronnictwo starałoby się także wziąć do dzieła. Gdyż o niem można słusznie powiedzieć: że ono nic się nie nauczyło i nic niezapomniało; ale też i za późno przekonałoby się, że już minęły te czasy, w których na rozdwojeniu sąsiadów siłę swą budowano. Na uwagę zasługującą okolicznością która najlepiej okazuje, na czém ograniczało się całe działanie londyńskiego i paryżkiego gabinetu w sprawie krakowskiej, jest zachowanie się angielskich i francuzkich dzienników ministerjalnych; wszczynają one po obu stronach kanału wielki hałas, ale z obu stron wstrzymują się bardzo rozsądnie, okazując dokładne domaganie. *Journal des Debats* czeka, co powie *Morning Chronicle* lub gazeta *Times*, a te obie zachowują znowu też samą czekającą taktykę; wiele deklamacyi po obu stronach, a nigdzie dokładnych propozycji, widać raczej wziętą usilnością przysunięcia sobie w tém inicjatywy. Toczą z sobą spór o to, czy Anglija lub Francja jest przytém więcej interesowaną, czy ministeryjum Guizota lub ministeryjum lorda Palmerstona zostaje przezto w większym kłopotcie, a z tego wszystkiego okazuje się tylko to jedno jako rzecz niezawodna, że ani po tej ani po tamtej stronie kanału niewiedzą jak się w najlepszy sposób z tego wywinąć, aby się zanadto nieskompromitować, i aby zanadto w rażącym świetle nie wystawić te nieroztropne słowa, które lord Palmerston wyrzekł niedawno o wypadkach w Galicyi. W tém spoczywa także stanowcza rękojmia dla przyszłości, i to poznają niebawem ci, którzy w utrzymaniu krajowego kredytu przez zachowanie powszechnego pokoju największy udział mają. Ztąd wyjaśnia się, dlaczego tak spieszno przeminął chwilowy przestrach na kupieckiej giełdzie, który tyle sprawił, że z początku nawet francuzkie obligacje były spadły; wczoraj już zaczęły znowu iść w górę. Już to prawda że spekulanci z pomienionego momentu pierwszego zamieszania korzystają umięją.

Na okrętowych warsztatach w Rochefort panuje wielka czynność. Podług nadesłanego tamże od ministra marynarki rozkazu, muszą być wszystkie nakazane roboty na przyszły rok całkiem skończone. Dlatego też bardzo pomnażają liczbę robotników. Budują 13 okrętów. Między temi jest jeden liniowy okręt pierwszego a jeden drugiego rzędu, jedna fregata pierwszego, a dwie drugiego rzędu, jedna korweta, jeden bryg pierwszej klasy, 4 parostatki, między temi jeden wojenny okręt pierwszego rzędu.

Infant Don Enrique, książę Sewili (brat

małżonka hiszpańskiej królowej Iza b e l i) przybył do Paryża, — i zajął pomieszkanie w Elysee-Bourbon.

Bej Tunetański przybył dnia 16. b. m. do Lugdunu; podług dziennika *Courier français* slychać że stanowczo nieprzyjął zaproszenia angielskiego rządu, by także Londyn odwiedził, gdyż nie chce wpaść w łapkę, aby turecki poseł go przedstawiał, bo przezto przyznałby, że jest tureckiego Cesarza wazalem. — Z Lugdunu przez Orlean przybył tenże Bej dnia 22. b. m. w południe do Paryża osobnym pociągami na kolei żelaznej. Francuzki generalny konsul i sprawujący interesa w Tunecie, pan Lagau, który go już kilkoma dniami do Paryża wyprzedził, pojechał znowu, naprzeciw niemu do Orleanu. Pan Desgranges, pierwszy tłumacz przy tém poselstwie, którego minister spraw zagranicznych posłał do Tulonu dla powitania Beja, i pułkownik artylerji Thiery, adiutant księcia Montpensier, odebrali od króla rozkaz towarzyszenia mu podczas jego pobytu w Paryżu, i czekali nań z szczęściem galowem powozami na stacyi żelaznej kolei. Bej udał się natychmiast do pałacu Elysee, gdzie tak dla niego jak i dla jego świty były przyrządzone pokoje. Książę Montpensier pośpieszył natychmiast do Elysee dla przyjęcia gościa. Bej spostrzegłszy księcia, wyskoczył z powozu i uściskał go, poczem tenże okazał mu radość, jakiej doznaje, że go we Francji znowu ogląda, i jakiej dozna król, że mu będzie mógł podziękować za to odznaczające się przyjęcie, jakie on jego trzem synom przygotował w Tunecie. Poczem rozmawiał książę z oficerami Beja, z którymi zabrał znajomość w Tunecie. Dnia 23. b. m. w południe przybył król z swoją familiją z St. Cloud do tuileryjów, dla przyjęcia tegoż Beja. Ceremoniał złożenia uszanowania był zwyczajny. O godzinie drugiej przybył Bej Achmet do tuileryjów i bawił dłużej niż pół godziny w zamku.

Belgija.

Z Bruxeli dnia 20. listopada. Na wczorajszym posiedzeniu izby reprezentantów mówił pan de Merode za wnioskiem do adresu. »Jeżeli jest rzekł »jaki kraj w świecie, który powinien być zadowolony tą rzetelnością, z jaką jego rząd postępuje w najliberalniejszych kolejach konstytucyjnych, tedy jest nim bez wątpienia Belgija. Jakiżto główny błąd przypisano rządowi w rozpoczętych od trzech dni rozprawach? Oto ten, że nie chce stawiać przeszkód biskupom i radom komunalnym w wolnych ich rozporządzeniach pod względem

nauki publicznej. I czegoż to zresztą żądają biskupi, którym zarzucają, że oni radziły wszystko ujarzmić? Oto żądają, aby spłodzone z chrześcijańskich rodziców dzieci, prawdziwie po chrześcijańsku wychowane były, i nie więcęć. I czyż życzenie to nie zgadza się z najświętszymi ich zobowiązaniami? Mówiono nieraz o wychowaniu świeckiem. Jest to jedno z słów niemających dokładnego znaczenia, które dla zaciemnienia kwestyi nie określa. Postawcie na czele chrześcijańskiego kolegium, świeckiego pryncypała, wspartego świeckimi profesorami i dozorcami, którzy religijne jego zasady podzielają, a będziecie mieli świeckie wychowanie, bo świeckie znaczy po prostu tyle, że nie jest duchowne. Poruczenie kierunku tegoż samego kolegium świeckiemu pryncypałowi, któremu podobnie jak jego pomocnikom mało chodzi o prawdziwe chrześcijańskie wychowanie, a będziecie mieli również instytut świeckiego wychowania; a jednak między pierwszym a drugim kolegium żadnego podobieństwa nie będzie. Ja nie obawiam się świeckiego wychowania. Miałem w moim domu świeckich nauczycieli do dzieci, atoli dla tych, któreby na przyszłość mojej opiece lub w jaki inny sposób mnie poruczone były, nie życzyłbym takiego świeckiego wychowania, jakie powyżej jako drugie kolegium skreśliłem. Otóż biskup tak mało jak ja, zasługuje na naganę, dla tego, iż nie chce popierać zakładów, które nie dają mu potrzebnych rękotmi prawdziwego chrześcijańskiego wychowania. — W końcu rzekł mowca: „Miło mi jest, iż się zgadzam zupełnie z pochwałą, którą pan Lebeau daje Papiężowi Piusowi IX., jakoż niezawodnie z zapalem podzielał to zdanie względem nowego Papięży, który z tak życzliwą gorliwością powszechnemu kościołowi panuje. Dałby Bóg, aby ci, którzy się wyłącznie zowią liberalistami w naszym kraju, byli tak liberalnymi, jak Papięż Pius IX., wtedy zamiast bezowocnych walk na tém zgromadzeniu, byłibyśmy tak jak on czynni, pracowalibyśmy nad reformą wielu nadużyć, i ułatwialibyśmy tok prawdy w imię postępowi.“ — Pan Malou, minister finansów, bronił w obszerniej mowie ministeryjum. — Oświadczył on, że nauka Jezuitów nie sprzeciwia się urządzeniu państwa. „Ja uczyłem się u nich“, rzekł, „łacińskiego i greckiego języka; najszczególniej nauczyłem się kochać ojczyznę.“ Po przymówieniu się jeszcze niektórych członków tak za jak i przeciw ministeryjum, zamknięto posiedzenie.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy dnia 25go listopada.

Wczoraj rano przybył tu z Petersburga J.C.M. W. Książę Cesarzewicz Następca tronu, i spocząwszy przez kilka godzin w pałacu Belwederskim, wyjechał do Wiednia.

Rosyja.

Z Petersburga dnia 18. listopada. Odebrano tu następujące wiadomości z Kaukazu z dnia 5. b. m. Jenerał-Lejtnant książę Bebutow odniósł dnia 25 października świetne zwycięstwo nad Szamilem pod wsią Kutaszy, na granicy północnego Dagestanu i ziemi Akuszyńców. Następujące okoliczności towarzyszyły temu ważnemu wypadkowi: Pomyślnie wybudowanie warowni Aczhojewskiej, tudzież przygotowanie do boju oddziału Czeczeńskiego, przekonały naczelnika buntowników o niepodobieństwie jakiegobądź powodzenia na północnej pochyłości gór kaukaskich. Postanowił zatem próbować szczęścia w Dagestanie, i zebrawszy w Awaryi liczną bandę, wynoszącą do 15,000 ludzi, ruszył ku wsi Cudachar. Mieszkańcy tej wsi, wrazie obecnym jak i zawsze walecznym bronili się Miurydom. Następnie, nim jenerał-lejtnant książę Argutyński-Dołgoruki zdołał zebrać oddział Samurski, rozłożony z powodu niedostatku drzewa opałowego po różnych wsiach między Kutachem i Czyrachem, Szamil wtargnął ku ziemi Akuszyńców, spodziewając się podburzyć kraj cały i znaleźć tam silne oparcie. — Za pierwszą wiadomością o poruszeniu nieprzyjaciela, jenerał-lejtnant książę Bebutow wyszedł z Temir-Czan-Szury na jego spotkanie, z częścią piechoty, dwoma dywizyjami pułku dragonów księcia następcy wirtemburskiego i milicyją. Dnia 25. października straż przednia rosyjska pod dowództwem jenerał-majora księcia Rudaszewa, wyparła bagnetem Miurydów ze wsi Ajmaki i zadała im znaczną stratę. Tymczasem Szamil sądząc, że książę Bebutow nie jest w stanie atakować go, i że książę Argutyński-Dołgoruki będzie wstrzymany przez skierowanego nań Daniel-Beka, zajął mocną pozycyję przy wsi Kutaszy. Ztamąd starał się groźbami i kłamliwymi obietnicami rozszerzyć bunt między plemionami sąsiednimi. Ale książę Bebutow przekonany o konieczności stanowczych i bezwzględnych działań, złączył się z swą przednią strażą, rzucił się na nieprzyjaciela, i 16go przypuścił szturm do jego stanowiska. Pełne zwycięstwo uwieńczyło roztropną odwagę księcia Bebutowa. Szamil został zupełnie rozbity i zaledwie ocalał się ucieczką, zostawivszy na miejscu 800 poległych, jedno ze znajdujących się przy nim dział.

21 jaszczków, mnóstwo znaczków, 300 Miurydów jako jeńców, i topór, który zawsze przed nim noszono.—Mieszkańcy pobliskich wsi ścigają uciekającą bandę, i odbili już zdobycić jeńców, których buntownicy zdolali pochwytać w pierwszych chwilach wtargnięcia. — Innych szczegółów dotychczas nie doniesiono: wiadomo tylko że Szamil nigdzie nie mógł się utrzymać, i 2. listopada ukrył się znowu w Wendenie.

NOWINY.

Słynny europejski wiolonista Hauser, którego grę podziwialiśmy w naszej stolicy przed pięćmi laty, wracając z Petersburga, przybył tutaj.

P. Ignacy Liebich z Temeswaru, pokazuje w domu zajezdnym Beisera dwie osobliwości: *Albinoskę* (kakerlaczkę), dziewczynę w 17tym roku życia, pięknego toku ciała, z długimi włosami koloru mlécznego, i czerwonymi oczami. Popisuje się ona śpiewem, i to tak basem jak i dyszkantem. — Drugą osobliwością jest *karzeł* z Węgier z komitatu Aradskiego, wzrostu zaledwie 1½ łokcia, a co niemało zadziwia, iż mimo zgrzybiałego wieku (bo o 74 latach życia świadczy twarz głębokimi marszczkami z-orana) nie ma jeszcze ani jednego siwego włosa. Gra on w obec widzów na piszczałce i tańczy węgierskiego.

* * *

W przyszły poniedziałek dnia 7go b. m. będziemy mieli benefis naszego zasłużonego Jana Nep. Kamińskiego, który starał się wybrać sztukę nową, to jest pięcio-aktowy dramat pana Soulié, z francuzkiego przełożony, pod nazwą: *Wywołaniec*. Dramata tego autora tém się zbliżają do pierwszych niemieckich tragików, iż przy rozważnie ułożonym planie, odznaczają się oraz przedmiotem treściwój i ciekawój osnowy, dyalogiem jednym, charakterami — że tak rzec można — rzeźbiarsko urobionemi. Osoby działające nie są to snowidze, mdłe szkice, ale postacie rzeczywiste, zdrowóm czuciem i zdrową myślą uwładnione; ztąd idzie, iż w jego dramatach nie lada przedstawiać poważy się przybrać zbroję Herkulesa i zabrać do walki; jednakże ani wątpimy, że

nasi artyści zadaniu swemu zadość uczynią, i po tylu fantazmagoryjach sprawią nam szczeró-umnicze zadowolenie. Zachowując sobie zdać w swoim czasie sprawę o tém przedstawieniu, tyle tylko teraz napomkniemy, że najgłówniejsze role dane są panu Aszpergerowój i panu Smochowskiemu. Zastugi Nestora i twórcy sceny naszej, wybór sztuki, nareszcie i obsadzenie ról polubiećcami naszej publiczności, wszystko to nieplónną daje nam nadzieję, iż teatr nasz po długich pustkach, będzie choć tym razem liczny i bardzo liczny. D.

WIADOMOŚCI HANDLOWE I PRZEMYSŁOWE.

Ze Szlązka pruskiego. — Wrocławskie dzienniki zawierają następujące ogłoszenie: „Ze względu, że powiększej części w prowincyi Szlązka niedostateczne wypadły zbiory, i że przez to żywność bardzo podrożała, pozwala się niniejszém na całej pogranicznej linii ku Czechom, od Seidenberga aż po za Mittelwalde wprowadzać bez cła wszelkie gatunki zboża, również mąkę, krupy, jagły tudzież inne podobne wiktuały, aż do dalszego w téj mierze rozporządzenia. Wrocław d. 20. listopada 1846. Naczelný przyzydent prowincyi Szlązka, Wedel.”

* * *

Temperatura listopada r. 1846

we Lwowie (term. Reaum).

Według dostrzeżeń meteorologicznych we Lwowie w listopadzie r. b. robionych, okazały się co do temperatury powietrza następujące wypadki:
 Najcieplejszym był dzień 28my listopada, średnia bowiem temperatura tegoż dnia była +5° 81.
 Najzimniejszym był dzień 17ty listopada, średnia bowiem temperatura tegoż dnia była -5° 78.
 Najwyższy stan termometru był dnia 28go . . +10° 3.
 Najniższy „ „ „ „ 17go . . - 9° 1.
 Przeto całkowita zmiana temperatury była . . . 19° 4.
 A największa zmiana w 24 godzinach d. 4go i 20go 11° 2.
 Średnia temperatura pojedynczych dekad była:
 1wszej dekady t. j. od 1. do 10. listopada . . - 1° 34.
 2giej „ „ 11. „ 20. „ . . - 2° 44.
 3ciej „ „ 21. „ 30. „ . . + 1° 38.
 Całego miesiąca . . . . . 0° 63.
 Któratę temperatura jest od temperatury normalnej listopada (z 32 lat = +1° 68) niższa o . . . 2° 31.

Van Roy.

Do dzisiejszej Gazety dołączone jest na oddzielnój ćwiartce druku doniesienie księgarń p. Winiarza: o pięciu dziełach w języku niemieckim.

Redaktor J. N. Kamiński — Nakładem Spadkobierców Franciszka Krattora.

(Drukiem Piotra Pillera we Lwowie.)

(Dodat. Nadz.)

3355.

Achter Rechnungs - Abschluß

der F. K. privill.

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ

(Adriatischer Versicherungs - Verein)

i n T r i e s t.

In der am 29. Oktober statt gefundenen General-Versammlung dieser Gesellschaft, wurde nachstehender Rechnungs - Abschluß über die Unternehmungen des achten Rechnungs-Jahres, nämlich vom 1. Julius 1845 bis 30. Junius 1846 vorgelegt.

Prämien-Übertrag vom 7ten Rechnungsjahre	801700 fl. — fr.
Gesamt-Prämien-Ertrag im 8ten Rechnungsjahre	1122871 fl. 54 fr.
Ergebniß aus dem Umsatze der Fonds	22787 fl. 30 fr.

1947359 fl. 24 fr.

wovon für bezahlte Schäden, Rückversicherungen und Verwaltungsspesen abgehen . . . . .

1048885 fl. 3 fr.

also noch bleiben . . . . .

898474 fl. 21 fr.

Von dieser Summe sind ferner in Abzug zu bringen:

Die Prämien-Einnahme für noch nicht abgelaufene

    Versicherungen mit . . . . .

857450 fl. — fr.

20 pCt. für den Reservefond . . . . .

9540 fl. 24 fr.

866990 fl. 24 fr.

demnach sich ein reiner Nutzen von
ergibt, welche Summe unter die bis Ende Junius ausgegebenen
Actien vertheilt, für eine jede derselben 15 fl. 45 fr. abwerfen.

31483 fl. 57 fr.

Stand des besondern Reserve - Fonds:

Der Reservefond betrug am Schluß des 7ten Rechnungs-Jahres 100829 fl. 38 fr.
und vermehrt sich nun durch

Zinsen hierauf von . . . . . : . . . . . 4033 fl. 10 fr.

auf abgegebene Actien gewonnenes Aufgeld . . . . . 5095 fl. — fr.

den Rückhalt vom Nutzen des vorstehenden Abschlußes . . . . . 9540 fl. 24 fr.

---

woburch sich der besondere Reservefond am 30. Junius 1846 stellt auf 119498 fl. 12 fr.

ungerechnet der oberwähnten Prämien-Reserve von . . . . . 857450 fl. — fr.

Kriest am 29. October 1846.

Indem die unterzeichnete General-Agentenschaft die Ehre hat, vorstehenden Rechnungs-Abschluß, üblicher Weise zu veröffentlichen; erlaubt sie sich, diese Gelegenheit zu benützen, um für die ihr zugewendeten Versicherungs-Aufträge zu danken, und um deren geneigte Fortsetzung zu ersuchen, zu welcher sie sich um so mehr Hoffnung machen zu dürfen glaubt, als sie immer bemüht war, und sein wird, allen billigen Wünschen Genüge zu leisten, und als die Resultate des obigen Rechnungs-Abschlusses ganz geeignet sind, das Vertrauen zu rechtfertigen, und noch mehr zu befestigen, mit welchem man bisher schon diesen Versicherungs-Verein beehrte; denn, wenn schon dieser Abschluß nur einen kleinen Gewinn für die Gesellschaft ausweist, so zeigt er sich um so ehrenvoller für sie, und um so befriedigender für die P. T. Versicherungs-Suchenden, welche die **Riunione** mit ihrem Beitritt erfreuen; indem die auf **1122871 fl.** gestiegene, also gegen voriges Jahr um **160000 fl.** sich vermehrte **Prämien-Einnahme**, welche sich noch bedeutend höher hätte belaufen können, wenn nicht die jeder soliden Gesellschaft eigenen Grundsätze der Vorsicht, manche Beschränkungen in der Annahme von Versicherungen zur Pflicht gemacht hätten, vor Augen legt; wie die **Riunione** neuerdings an Ausdehnung und Vertrauen gewonnen hat, und indem sie ungeachtet der **außerordentlichen Schäden**, welche sie dieses Jahr bezahlte, die sich auf, an **1948 Parteien** vergütete **767397 fl.** erstreckten, also um **200290 fl.** an **516 Parteien** mehr als voriges Jahr betrug, wodurch sie abermals ihre gemeinnützige Wirksamkeit bewährte, dennoch ihre **Reservefonds** um **74418 fl.** vergrößerte, hat sie ihre schon bisher blühend finanzielle Lage noch mehr befestigt, und dieses Grundprincip der **Riunione**, von der, nach schneller und billiger Liquidation der Schäden übrig bleibenden Prämien-Einnahme, hauptsächlich auf eine **Vermehrung des Reservefonds** bedacht zu sein, wodurch ihre **Bürgschafts-Capitalien** mit Inbegriff der jährlichen Prämien- und Zinsen-Einnahme nun bereits **Vier Millionen Gulden** übersteigen, berechtigt sie besonders auf das Vertrauen der P. T. Versicherungs-Suchenden Anspruch zu machen, das stets zu rechtfertigen, das fortgesetzte Bestreben der Gesellschaft, aller ihrer Agentien, und besonders auch der Unterzeichneten bleiben wird, die sich hiermit wiederholt zur Besorgung der Versicherungs-Angelegenheiten bestens empfiehlt.

Lemberg im Dezember 1846.

Die General-Agentenschaft für Galizien.

Joseph Alois Justian.
